

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Jesus, tack för att du har sått ditt Ord ibland oss så att vi har lärt känna dig! Var med oss idag och låt din Ande förklara Ordet så att det bär frukt i våra liv. Led oss i sanningen om dig och vad du har gjort, så att vi inte drabbas av det som du så allvarligt varnar för: den brinnande gnen. Amen.

Evangelietext 5. söndagen efter trettondagen:
Matt 13:24–30:

24 Han lade fram en annan liknelse för dem: "Himmelriket är som en man som sådde god säd i sin åker. 25 Men medan folket sov, kom hans fiende och sådde ogräs mitt bland vetet och gick sedan sin väg. 26 När säden växte upp och gick i ax, visade sig också ogräset.

27 Då gick tjänarna till sin herre och sade: Herre, visst sådde du god säd i din åker? Varifrån kommer då ogräset? 28 Han svarade: Detta har en fiende gjort. Tjänarna frågade honom: Vill du att vi ska gå och samla ihop det? 29 Nej, svarade han, då kan ni rycka upp vetet samtidigt som ni rensar ut ogräset. 30 Låt båda växa tillsammans fram till skörden. När skördetiden är inne, ska jag säga till skördemännen: Samla först ihop ogräset och bind det i knippen för att brännas. Men vetet ska ni samla in i min lada."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

1. Sådd och skörd i Jesu liknelser

Det är bara de äldsta av oss som minns hur bonden förr brukade gå med sin vacka och strö ut säd i åkern. Vad är vacka för något? Det moderna ordet är skäppa, och inte ens det ordet är det många som känner till i dag. Det är ett slags korg som man bär i en rem om axeln, som det ryms en lagom stor mängd säd i. Bonden mätte ut en några meter bred zon på åkern som han kunde nå på en gång och satte såningsstickor för att markera vad som har såtts med säd. Sedan flyttade han stickorna till nästa område.

Det är redan många decennier sedan traktorn och såningsmaskinen tog över sådden. Men en sak finns kvar, som Jesus beskriver: ogräset. Jag tror inte att någon går omkring på åkrarna och sår ut ogräs i dagens åkrar, men ogräset kommer nog dit i alla fall.

Ett slags ogräs som är särskilt försåtligt är flyghavre. Det ser nästan ut som havre men är helt utan innehåll i riskorna. Det stjälar kraft ur åkern och om det får hållas tar det över så att den rätta säden inte får någon kraft att växa. Därför brukar man gå igenom åkern och plocka bort flyghavren, för den växer lite högre än den vanliga havren så den syns.

Jesus säger att vi inte ska plocka bort ogräset. Ibland verkar inte Jesu liknelser stämma med vad vi tycker är normalt, för han ger en djupare mening åt dem. Så är det t ex när han talar om herden som lämnar 99 får ensamma för att söka efter ett enda får som sprungit bort. Han har en djupare mening med liknelserna. I v 36–43 ger han en sådan fördjupad förståelse, då lärjungarna ber honom förklara liknelsen. Det är den andra liknelsen han förklarar. Den första är den som vi har som text om två vecor, på sexagesima: de fyra slagen av åker.

Vi kan undra varför Jesus berättar liknelser. Det är en fråga som också lärjungarna ställer. Han svarar (v 11–15):

Ni har fått lära känna himmelrikets hemligheter, men de har inte fått det. 12 Den som har ska få, och det i överflöd. Men den som inte har ska bli fråntagen också det han har.

13 Därför talar jag till dem i liknelser, för de ser utan att se och hör utan att höra eller förstå. 14 För dem uppfylls Jesajas profetia:

Ni ska höra och höra men inte förstå, och ni ska se och se men ändå inte se, 15 för detta folks hjärta är förhärdad. De hör illa med sina öron och de sluter sina ögon, så att de inte ser med sina ögon eller hör med sina öron eller förstår med hjärtat och vänder om så att jag får bota dem.

Jesus kunde ännu inte träda fram i sin fulla härlighet. Det hände att det blev en massrörelse när han gjorde så många under, och man ville med våld göra honom till kung, sin jordiska Messias. Därför läser vi ofta att Jesus förbjuder dem som han botar att berätta om

honom. Han talar bara i liknelser, för att folket inte är moget att höra hela sanningen.

En viktig poäng med liknelserna är att de inte alltid är lätta att förstå, men de är lätta att komma ihåg. När tiden är inne ska Den Hellige Ande förklara Ordet för dem. Han ska påminna om allt som Jesus har sagt. Då ska det bli uppenbart vad hans liknelser handlar om.

Jesus förklarar senare att åkern, där den goda säden sås ut, är världen. Den goda säden är rikets barn, ogräset är den ondes barn. Fienden är djävulen. Skördemännen är änglarna, som ska samla ihop de onda vid tidens slut. Då ska skiljedomen falla, men här i tiden får vi nöja oss med att onda och goda finns tillsammans.

Här finns en ohygglig sanning: den dagen när domen faller ska de onda, som inte har Jesus som sitt skydd och Frälsare, dömas till att brinna i evig eld. Jesus avslutar sin förklaring till liknelsen (v 40–43):

Som när ogräset samlas ihop och bränns upp i eld ska det bli vid tidens slut. 41 Människosonen ska sända ut sina änglar, och de ska samla ihop ur hans rike allt som förleder och alla som gör orätt 42 och kasta dem i den brinnande ugnen. Där ska man gråta och gnissla tänder. 43 Då ska de rättfärdiga lysa som solen i sin Fars rike. Hör, du som har öron!

I dag talar Jesus till oss om ämnet: *Onda och goda tillsammans i världen*. Låt oss lyssna, vi som har fått öron!

2. En enda är ren: Jesus

Liknelsen utgör en kraftig vederläggning av den svärmiska tanken att vi ska kunna bli syndfria, och att vi ska kunna bilda rena församlingar här på jorden.

Ända sedan syndafallet har den gamla ormen, djävulen, sått sin onda säd bland oss människor. Han lyckades förföra Eva och sedan också Adam med sin förvrängning av Guds ord. Så kom mord och bedrägerier in bland Adams barn, också bland de män som Gud hade utvalt att bli stamfäder för Frälsaren. Och så får vi alla dras med syndens lusta i vår kropp. Gud gav Mose sina bud för att människorna

inte kunde leva rätt utan dem. Och inte ens fast han gav dem buden kunde de följa dem. Då folket stod inför Sinai och hörde Guds lag föreläsa sa de med en mun: Allt det här vill vi göra. Men det dröjde inte länge förrän de svek storligen och fick Aron att göra en kalv av guld, som de menade var den gud som hade lett dem ut ur Egypten. Så måste Gud straffa dem.

Guds lag dödar oss och vår tilltro till oss själva. Lagen visar hur långt vi är från att följa Guds vilja. Paulus uttrycker det så här (Rom 3:19f):

Men vi vet att allt som lagen säger är riktat till dem som står under lagen, för att varje mun ska tystas och hela världen stå skyldig inför Gud. Ingen människa förklaras rättfärdig inför honom genom laggärningar. Vad som ges genom lagen är insikt om synd.

Varje mun ska tystas. Alla har syndat. Johannes säger (1 Joh 1:8):

Om vi säger att vi inte har synd, bedrar vi oss själva och sanningen finns inte i oss.

Ingen finns som är ren inför Gud. Djävulen har sått ut ond säd, drakens gift, i oss, så att vår gamla köttsliga natur är ovillig att följa Guds ord. I stället visar sig vår onda natur i ondska och alla möjliga onda handlingar, eftersom vårt hjärta är ont. Utåt kommer det fram i ogräs som vi odlar, bland annat i att vår tunga är snabb att uttala förbannelser och ont tal.

Sådana som vi är, när vi har växt upp i världens åker, borde vi höra till dem som änglarna rycker upp och kastar i den brinnande ugnen på den yttersta dagen. Men Gud är god, och vill ge oss en tid att vända om till honom. Nu är den tiden, då han kallar oss till sig.

Det har funnits bara en ren människa: Jesus. Han har levt det liv som vi inte kunde leva. Genom sin offerdöd på korset friköpte han oss från helvetet och djävulens makt. Han dog den död som du och borde ha dött. Därmed har du och jag, som är fulla av ogräset som djävulen sådde, fått byta med honom. Genom dopet och tron har vi fått del av Jesu renhet. Vi som är döpta till Kristus har klätt oss i honom. Vår synd är övertäckt och den ska inte döma oss. Vi får ta till oss av Jesu ord: *Saliga är era*

ögon som ser och era öron som hör. Så gäller för en kristen uttrycket: samtidigt rättfärdig och syndare. Fastän fulla av ogräs i oss själva är vi i honom rena och rättfärdiga genom tron.

Men varför blir jag då inte kvitt den gamla, onda naturen i mitt kött? Det är för att ogräset inte ska rensas bort förrän på domens dag. För vår fostran behöver vi strida mot vårt kött så länge vi lever här på jorden.

Det ger oss också ett visst svar på frågan varför vi ser lidande och död ibland oss. Vi får inte hela svaret på frågan varför det onda får vara kvar. Men vi får veta att Gud har sin plan. Gud tillåter inte att ogräset rycks upp nu. Han gör inte slut på lidandet medan vi lever här i köttet. Djävulen har ännu en viss makt att förstöra, fast det sker bara så långt Gud tillåter. Men vid den yttersta domen ska det vara definitivt slut med ondskan.

Det onda finns också mitt i våra kristna församlingar. Det finns förgelser och missämja, därför att det ogräs som djävulen har sått också finns bland kristna. Särskilt där Guds ord predikas rent och klart sätter djävulen in sin draksådd. Det är därför som det verkar som om splittringar drabbar bekännelsetrogna församlingar mer än avfallna församlingar och kyrkor. Djävulen behöver ju inte anstränga sig där människor redan gått bort från Guds ord. Men där Guds ord om Frälsarens gärning för att ta bort världens synder är verksamt, där har han bråttom med sin draksådd.

En ren församling får vi uppleva först i himlen. Där ska allt ont vara borta. Där behöver vi inte råka ut för frestelser i vårt kött, där behöver vi inte råka ut för besvikelser då kära vänner överger oss, där behöver vi inte uppleva angrepp på vår tro.

3. Ogräset ska bekämpas med Guds Ord

Hur ska vi då motarbeta denna draksådd? Jesus ger oss ett klart besked: båda slagen måste växa tillsammans intill skördetiden. Lika lite som vi kan utrota syndagiftet ur våra jordiska kroppar, lika lite kan vi fullständigt rensa vår gemenskap från alla djävulens försåtliga attacker.

Det har man ändå försökt göra på olika sätt. Den romersk-katolska kyrkan gick till hårt angrepp mot evangeliet, särskilt efter Luthers tid. Den försökte med vapenmakt rensa bort det som de ansåg vara kätterier. En del av reformationstidens radikala rörelser försökte också utrota kätterier med våld. Så försökte också statskyrkan göra när väckelser uppstod på 1800-talet. Då förbjöd man Guds ords sammankomster i hemmen och hotade dem med landsförvisning som bröt mot det s k konventikelplakatet.

Vi ska inte slå ihjäl villolärarna eller på annat sätt bruka våld, utan bekämpa dem med Guds ord. De måste få finnas i världen. Paulus skriver (1 Kor 11:19): *Det måste finnas partier bland er, för att visa vilka av er som håller provet.*

Men det finns en absolut gräns: vi får inte låta villolärarna komma på våra predikstolar. Vi har fått klara bud att vi ska ta oss till vara för falska profeter och dra oss ifrån dem. Vi ska inte rycka upp dem med rötterna, alltså döda dem med svärd, men vi ska utrota dem från våra församlingar med Guds ord.

I sin Stora galaterbrevskommentar jämför Luther Guds ords lära vid en matematisk punkt. Den är odelbar. Vi har inte rätt att tumma på Guds ord och ändra något. Men när det gäller vårt liv, då ska vi vara ödmjuka, då ska vi böja oss, då ska vi underkasta oss och ha fördragsamhet. Då gäller det som Jesus lärde oss: vänd andra kinden till, gå två mil när någon ber dig gå en mil.

Därför behöver vi noggrant studera Guds ord. Vi behöver ha det hos oss varje dag och läsa det under bön om den Helige Andes ledning och förklaring. Det ska leva så starkt i oss att våra reflexer blir inställda enligt det. Och när han säger något, då ska vi lyda.

Nu kanske någon frågar: hur ska vi då göra med dem som lär annorlunda, och om de redan har tagit sig upp i predikstolarna? Ska vi då bara lyfta fram det sanna evangeliet och inte bestraffa och tillrättavisa?

Här har vi ett bra svar i bekännelseskrifterna, Konkordieformeln (SD, 14):

För att bevara den rena läran och bibehålla en fast grundad och Gud behaglig endräkt i

kyrkan är det nödvändigt att icke blott rätt driva den rena sunda läran, utan även tillbakavisa dem, som motsäga den och lära annorlunda. 1 Tim. 3, Tit. 1. Ty trogna herdor böra, såsom Luther säger, dels föra sina får på bete och föda dem, dels skydda dem för ulvarna, så att de taga sig till vara för främmande röster, Joh. 10, och skilja det kostbara från det värdelösa, Jer 15.

Vi kan inte stillatigande låta den falska lärans ogräs konkurrera med den sunda läran. Då tar den överhanden, så som ogräset lätt förkväver vetet i åkern. Vårt nej till villfarelsen ska vara starkt och absolut. Bibeln säger att vi ska dra oss ifrån dem som lär falskt. Johannes skriver i sitt andra brev att vi inte ska ta emot dem och hälsa dem välkomna. Därför kan vi inte gå in i samverkan med dem som tillåter falska lärare bland sig. Det är kärlekslöst, både mot de falska lärarna själva och deras åhörare, att inte svinga Andens svärd mot dem. Men vi ska inte försöka utrota dem med våld. De falska lärarna ska inte avrättas som man ibland har gjort i historien. Det är Guds sak att fälla den yttersta domen. Kanhända ska de ännu inse sin dårskap och omvända sig.

Vi kan inte skapa rena församlingar här på vår jord. Det kan finnas hycklare, låtsaskristna, som bär ett sant kännetecken på att vara en kristen. Sådana hälsar vi därför som kristna bröder och systrar i våra församlingar, även om de i själva verket enligt Jesu ord är ogräs. Gud vet vilka det är, men vi vet inte. Först på den sista dagen ska det bli klart vem som håller provet. Då ska Gud sända sina änglar för att skilja ogräset från vetet. Det vi kan veta i dag är vem som avger en rätt bekännelse. Därför är det bekännelsen som avgör vilka vi räknar som kristna bröder och systrar.

Och så fortsätter vi att be att alla ska vara ett, att också de som nu inte delar vår gemenskap ska komma med. Vi ber att ingen ska drabbas av elden på den yttersta dagen. Därför ber vi (F G Hedberg, SH 92):

O Herre Gud, låt nådens ord
förjaga otron från vår jord!
Fräls själarna ur Satans gap,
gör slut på Sions fångenskap!

Ryck bort med nådens gudakraft
vartenda rov den onde haft,
och värna med ditt fasta ord
din egen, återlösta hjord!

Amen.